

کدام خانواده مجرم تربیت می‌کند؟

توجه به آسیب‌های اجتماعی و برنامه‌ریزی برای رفع آن آسیب‌ها نیزند شناسایی دقیق عوامل موثر بر آن آسیب‌ها است. یکی از گروه‌های درگیر با مسأله آسیب‌های اجتماعی جوانان هستند.

توجه به آسیب‌های اجتماعی و برنامه‌ریزی برای رفع آن آسیب‌ها نیزند شناسایی دقیق عوامل موثر بر آن آسیب‌ها است. یکی از گروه‌های درگیر با مسأله آسیب‌های اجتماعی جوانان هستند.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه شهروند، آمارهای منتشر شده حاکی از آن است که با وجود بهبود وضع زندگی از نظر معیشتی و خدمات بهداشتی در جهان میزان جرایم ارتكابی جوانان با سرعت بیشتری رو به افزایش است و در هر جامعه‌ای نیز تنوع آن با جامعه دیگر متفاوت است. در ایران نیز نوجوانان و جوانان برخی از اشکال ناهنجاری را تجربه می‌کنند. غیبت از مدرسه، دروغگویی مداوم، خیانت در امانت، فرار از خانه، مزاحمت، ولگردی، تکدی‌گری، اعتیاد و... بخشی از مواردی است که می‌تواند نوجوانان و جوانان و به تبع آن خانواده‌ها را درگیر خود کند. اما در کنار عوامل متعددی که برای این قبیل مسائل مطرح می‌شود، نمی‌توان بر نقش خانواده تاکید نداشت. خانواده نیز مانند گروه دوستان یا شبکه‌های اجتماعی مختلفی که فرد با آن در ارتباط است می‌تواند زمینه‌ساز بروز جرم شود.

عوامل خانوادگی: محققان و دانشمندان به این حقیقت دست یافته‌اند که خانواده‌ها یکی از عوامل بروز ناهنجاری در جامعه هستند که موجبات ارتكاب جرم را در جامعه فراهم می‌سازند و جرم‌شناسان نیز تایید می‌کنند که خانواده از مهم‌ترین کانون‌های آموزش بزهکاری اطفال به شمار می‌رود. چرا که فرد در محیط خانواده رشد و شخصیت وی در آن شکل خواهد گرفت به قول «دورکیم» جرم پدیده‌ای طبیعی ناشی از عوامل استثنایی است که در ساخت اجتماع و فرهنگ خاص آن وجود دارد. در واقع افراد در محیط خانه و خانواده بر رفتار همدیگر تأثیر بسزایی دارند و به نوعی از یکدیگر تأثیر و تقلید می‌پذیرند که می‌توان نمونه بارز آن را الگوگیری و الگوپذیری عنوان کرد. بر این اساس می‌توان به برخی از عوامل اثرگذار در این زمینه اشاره داشت:

تبعیض: تجربه نشان داده است که تبعیض در خانواده و توجه بیشتر به برخی از فرزندان و توجه کمتر نسبت به برخی دیگر، سبب ایجاد عقده کهنه‌تری و زمینه‌ساز به وجود آمدن نفرت و بدبینی در کودک و نوجوان و حتی جوان می‌شود. هم‌چشمی و رقابت موجود در خانواده تأثیر مخرب فراوانی در روحیه کودکان به جای می‌گذارد و موجب آن می‌شود که فرزندان خانواده از طرف اولیا با یکدیگر مقایسه شوند و این مقایسه دارای پیامدهای ناخوشایندی است که یکی از آنها ایجاد حس کهنه‌تری است.

خشونت: درگیری اولیای خانواده با یکدیگر به وجود آوردن صحنه‌های خشونت آمیز، طلاق‌های عاطفی و... پیامدهای ناگواری را برای کودکان و نوجوانان دربر دارد. به نظر روانشناسان زمینه اصلی خیانت‌ها و خشونت‌ها در جامعه، اعمال خشونت‌آمیز و تنبیه‌های بدنی است که والدین در منزل انجام می‌دهند، زیرا مشاهده صحنه‌های ناگوار از طرف فرزندان در خانواده‌ها عقده‌های روانی را در آنها شکل می‌دهد.

توجه بیش از حد والدین: توجه بیش از حد به بعضی یا همه فرزندان باعث می‌شود آنها از چنین وضعیتی سوءاستفاده کنند و از دیگران در بیرون از خانواده چنین رفتارهایی را توقع داشته باشند. محبت بیش از اندازه، همان اثر و نتیجه را دارد که بی‌مهری یا کهنه‌تری را می‌تواند در بر داشته باشد.

کمبود سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی در خانواده: بعضی از خانواده‌ها گاه به دلیل شرایط اقتصادی و گاه به دلایل دیگر نمی‌توانند خود را با وضعیت جدید و اجتماعی وفق دهند و فرزندان‌شان از آنچه که در جامعه درحال رخ دادن است بی‌اطلاع خواهند بود و همین امر موجب ایجاد شکاف میان فرد و جامعه و در نهایت بروز آسیب از جانب وی می‌شود.

از دست دادن والدین: چه به صورت یتیم شدن باشد و چه به صورت طلاق و داشتن خواهران و برادران ناتنی و داشتن نامادری و در هر حال کم‌توجهی به نوجوانان از عوامل ناسازگاری است، داشتن پایگاه عاطفی و احساس امنیت در محیط خانه از مهم‌ترین عوامل پیشگیری از وقوع بزه و نابهنجاری میان نوجوانان و جوانان است.

عدم حضور والدین در خانواده: نقشی که اولیای خانواده خصوصاً مادر در تربیت عاطفی و روانی کودکان و نوجوانان دارد بر هیچ کسی پوشیده نیست، لذا در صورت وجود خلأ و عدم حضور هر یک از والدین در محیط خانواده، باعث بروز مشکلات تربیتی برای سایر افراد خانواده خصوصاً نوجوانان و جوانان خواهد شد.

بیسوادی: تنها داشتن سواد خواندن و نوشتن و حساب کردن کافی نیست، بلکه باید به کودک و نوجوان اجتماعی شدن و توجه به قوانین نیز آموخته شود. عدم اطلاعات کافی از قوانین و مقررات اجتماعی در بروز این‌گونه انحرافات تأثیرگذارند. از آنجایی که خانواده اساسی‌ترین نهاد اجتماعی است و همچنین اولین رکن رشد و پرورش به شمار می‌رود، به همین دلیل هرگونه اختلالی در خانواده، در میان کودکان، نوجوانان، جوانان نیز رسوخ می‌کند و موجبات انحراف آنها را از قوانین و مقررات فراهم می‌سازد. بنابراین یکی از مهم‌ترین عوامل در پیشگیری از وقوع جرم و آسیب‌های اجتماعی توجه به شکل‌گیری خانواده‌هایی با شرایط مطلوب برای تربیت فرزندان است.